

**YTSKYDDS
MYNDIGHETEN**

VÄGLEDNING 2026:3

Ytdeklaration och ytklass vid försäljning av möbler

Tillämpning för möbelhandel

Ytdeklaration och ytklass vid försäljning av möbler. Tillämpning för möbelhandel

Vägledning 2026:3

Diarienummer: YSM 2026/0842

Utgivare: Ytskyddsmyndigheten, Box 112, 842 21 Sveg

registrator@ytskyddsmyndigheten.se, ytskyddsmyndigheten.se

Vägledning 2026:3. Ytdeklaration och ytklass vid försäljning av möbler

Utgiven av Ytskyddsmyndigheten, 2026

Publikationen kan laddas ner från ytskyddsmyndigheten.se. Tryckta exemplar kan beställas från registrator i mån av tillgång. Citera gärna, men ange källan.

Innehåll

Sammanfattning	5
1 Inledning	6
1.1 Syfte	6
1.2 Målgrupper	6
1.3 Vägledningens status	6
2 Tillämpningsområde	7
2.1 Vilka möbler som omfattas	7
2.2 Vad som inte omfattas	7
3 Definitioner	8
4 Rättslig grund och förhållandet till andra föreskrifter	9
5 Förfarande för handlaren	10
5.1 Bestämning av lägsta ytklass	11
6 Ytklassning enligt YSFS 2021:2	12
6.1 Ytbedömaren och intyget	12
6.2 Övergångsbestämmelser för ytbedömaren	12
7 Dokumentation per styck och per modell	13
7.1 Dokumentation per styck	13
7.2 Dokumentation per modell	13
8 Kostnadsmodell för ett sortiment	14
8.1 Exempel på ett sortiment med tio modeller	14
8.2 Hur kostnaden kan minskas	15
9 Digital presentation i e-handel	16
9.1 Vad som kontrolleras i tillsynen	16
10 Undantag och gränsfall	17
10.1 Begagnade möbler	17
10.2 Renovering och ytförändring	17
10.3 Ytor mot vägg och mot annan möbel	17
10.4 Textilier och lösa delar	17
10.5 Glas, metall och spegel	17
10.6 Demonstrationsmöbler och prototyper	18
10.7 Uthyrning	18

11 Förhållandet till konsumentregler i övrigt	19
12 Kontrollista	20
13 Tillämpningsexempel	21
Exempel 1. Bokhylla med tre klassade ytor	21
Exempel 2. Möbel i e-handel utan ytdeklaration	21
Exempel 3. Ändrad lack i ett parti	21
Ordlista	22
Referenser	23

Sammanfattning

Vägledningen beskriver hur möbelhandlare, e-handlare, leverantörer och konsumenter tillämpar YSFS 2022:6 om ytdeklaration och ytklass vid yrkesmässig försäljning av möbler till konsumenter. Den anger ett förfarande i åtta steg, hur dokumentationen upprättas per styck och per modell, hur ytklassen bestäms med ytklasserna A till G enligt YSFS 2021:2 samt hur kostnaden per modell kan beräknas över ett sortiment. Vägledningen innehåller också krav på digital presentation i e-handel, gränsfall och en checklista.

I exemplet med tio modeller och 3 160 möbler per år uppgår den viktade kostnaden till 36,11 kronor per möbel. Den rörliga kostnaden för ytdeklarationen, 25 kronor per möbel, utgör cirka 69 procent av den totala kostnaden. Vägledningen är inte föreskrift. Den redovisar myndighetens tolkning av YSFS 2022:6 och YSFS 2021:2 och tar inte ställning i enskilda ärenden.

1 Inledning

1.1 Syfte

Ytdeklarationen är den del av ytskyddet som möter konsumenten vid köpet. Den anger ytklassen för möbelns ytor som vetter mot omgivningen och gör det möjligt att jämföra skyddet mellan olika möbler innan köp. Föreskrifterna i YSFS 2022:6 träder i kraft 2023-01-01, och myndigheten har sedan dess fått frågor om hur kraven ska tillämpas i praktiken. Vägledningen besvarar de vanligaste frågorna och beskriver ett arbetssätt som kan användas av handeln.

Vägledningen ska ge handlaren ett underlag för att upprätta ytdeklarationer systematiskt, per modell och per styck. Den ska också göra det möjligt för leverantörer att lämna rätt underlag till handeln och för konsumenter att förstå vad deklarationen anger.

1.2 Målgrupper

Vägledningen riktar sig i första hand till möbelhandlare med fysisk butik och till e-handlare som säljer möbler till konsumenter. Den vänder sig också till leverantörer och importörer, eftersom de ofta tar fram underlaget som handeln behöver. Konsumenter kan använda avsnitt 5 och 9 för att förstå vad en ytdeklaration innehåller och var den ska finnas.

Myndigheten uppskattar att cirka 2 300 verksamhetsutövare säljer möbler yrkesmässigt till konsumenter. Många av dessa är små företag som saknar egen kompetens i ytfrågor. Vägledningen är därför skriven så att den kan användas utan särskild förkunskap i ytteknik, men den förutsätter att läsaren har tillgång till föreskrifterna.

1.3 Vägledningens status

Vägledningen är ingen föreskrift och binder inte domstolar. Den redovisar myndighetens tolkning av YSFS 2022:6 och YSFS 2021:2 och anger hur myndigheten bedömer gränsfall i tillsynen. Där vägledningen anger en tolkning som inte följer direkt av föreskriftens lydelse anges det uttryckligen. Myndigheten lämnar inte råd i enskilda ärenden. Frågor om en särskild möbel besvaras av den ytbedömare som utfärdar ytklassningsintyget eller av myndighetens registrator.

Vägledningen ersätter inte läsning av föreskrifterna. Vid tvekan gäller föreskrifternas lydelse, och tillämpningen ska i så fall stämmas av med myndigheten.

2 Tillämpningsområde

2.1 Vilka möbler som omfattas

Enligt 1 § YSFS 2022:6 gäller föreskrifterna möbler som yrkesmässigt säljs till konsumenter. Tre villkor måste vara uppfyllda samtidigt. Varan ska vara en möbel, försäljningen ska vara yrkesmässig och köparen ska vara en konsument. Samtliga tre villkor bedöms för varje försäljningstillfälle, inte en gång per handlare.

Begreppet möbel tolkas i vanligt språkbruk. Bord, stolar, sängar, skåp, hyllor och liknande föremål som används för att sitta, ligga, förvara eller arbeta vid omfattas. Lös inredning som inte är möbler, till exempel lampor, mattor och textilier, omfattas inte av föreskrifterna om de inte är möbler i den meningen.

2.2 Vad som inte omfattas

Föreskrifterna gäller inte begagnade möbler som säljs mellan privatpersoner, enligt 6 § YSFS 2022:6. Undantaget gäller försäljningen mellan två privatpersoner. Om handlaren säljer begagnade möbler yrkesmässigt omfattas de av föreskrifterna. Om en privatperson säljer via en plattform gäller undantaget för försäljningen mellan privatpersonerna, men plattformens villkor och handlarens roll ska bedömas särskilt (avsnitt 10).

Försäljning till andra verksamheter omfattas inte, eftersom föreskrifterna bara gäller försäljning till konsumenter. Myndigheten har i remissvaret över promemorian Förenklad hantering av möbler i offentlig upphandling, YSM 2025/0851, framhållit att kravet inte gäller möbler som upphandlas för offentlig verksamhet. Myndigheten ser dock positivt på att upphandlande myndigheter frivilligt efterfrågar ytdeklaration.

3 Definitioner

Begreppen i tabell 1 används i vägledningen på det sätt som anges här. Där begreppen är hämtade från YSFS 2019:4 eller YSFS 2021:2 anges källan. Övriga begrepp är myndighetens tolkningar för tillämpningen av YSFS 2022:6 och används endast i den betydelse som anges.

Tabell 1. Begrepp som används i vägledningen

Begrepp	Definition och källa
Ytdeklaration	Dokument som följer med en möbel vid försäljning och anger ytklass för möbelns exponerade ytor enligt 2 § YSFS 2022:6.
Ytklass	En av ytklasserna A till G enligt 3 § YSFS 2021:2.
Lägsta ytklass	Den ytklass som anges på ytdeklarationens framsida när möbeln har flera ytor med olika ytklass, enligt 4 § YSFS 2022:6.
Möbelyta	Den yttre avgränsningen av en möbel som vetter mot omgivningen. En yta har ingen tjocklek, ett ytskikt har det (1 kap. 2 och 3 §§ YSFS 2019:4).
Exponerad yta	Möbelyta som vid ordinarie användning är åtkomlig eller synlig för konsumenten. Myndighetens tolkning.
Undersida	Den del av möbeln som vetter mot underlaget vid ordinarie placering. Undantagen från kravet enligt 3 § YSFS 2022:6.
Modell	Möbler med samma konstruktion, mått och ytbehandling som säljs under samma beteckning. Myndighetens tolkning.
Konsument	Fysisk person som köper en möbel huvudsakligen för privat bruk. Myndighetens tolkning.
Yrkesmässig försäljning	Försäljning som sker inom ramen för näringsverksamhet, oavsett kanal. Myndighetens tolkning.
Ytbedömare	Person certifierad av Ytskyddsmyndigheten att utföra ytklassning enligt 5 § YSFS 2021:2.
Ytklassningsintyg	Intyg som ytbedömaren utfärdar enligt 7 § YSFS 2021:2.

Källa: YSFS 2019:4, YSFS 2021:2 och YSFS 2022:6 samt myndighetens tolkning där det anges.

4 Rättslig grund och förhållandet till andra föreskrifter

YSFS 2022:6 bygger på ytklassningen i YSFS 2021:2. Kravet på ytdeklaration gäller därför den klassning som följer av 3 § och 4 § i YSFS 2021:2, och klassningen ska utföras av en certifierad ytbedömare enligt 5 § i samma föreskrifter. Handlaren kan alltså inte själv bestämma ytklassen för en möbel, även om handlaren har god kännedom om produkten. Handlaren ansvarar för att ytdeklarationen upprättas och att den är korrekt och tillgänglig vid försäljningen.

Grundföreskriften YSFS 2019:4 gäller skyddet av ytor i allmänhet. Den reglerar inte möbler som säljs till konsumenter på samma sätt, men dess definitioner av yta, ytskikt och underlag gäller även för tillämpningen av YSFS 2022:6. Underlaget, det vill säga materialet under ytan, omfattas inte av ytklassningen. Myndigheten tar inte ställning till underlaget.

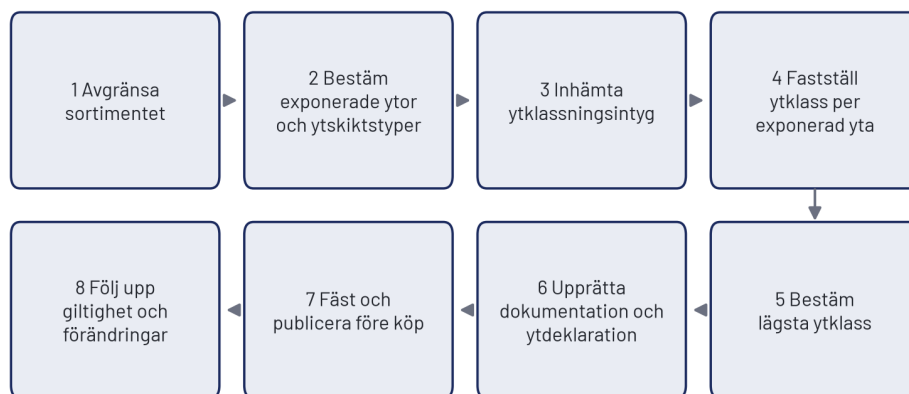
Verksamhetsutövare som är skyldiga att bedriva egenkontroll enligt 4 kap. YSFS 2019:4 ska dokumentera egenkontrollen i minst tio år. Samma tidsgräns används i vägledningen för dokumentationen av ytdeklarationer (avsnitt 7), som en rekommendation och inte som ett särskilt krav i YSFS 2022:6.

Nyheten om möbler publicerades 2022-11-14 och föreskrifterna trädde i kraft 2023-01-01. Mellan nyheten och ikraftträdandet låg cirka sju veckor, vilket var en kort tid för handeln att anpassa sina rutiner.

5 Förfarande för handlaren

Förfarandet nedan är en tolkning av hur kraven i YSFS 2022:6 och YSFS 2021:2 kan uppfyllas i praktiken. Det är uppdelat i åtta steg. Steg 1 till 4 görs för varje modell och för varje ytskiktstyp. Steg 5 till 8 görs för hela modellen. Figur 1 visar förfarandet i översikt.

Figur 1. Förfarandet för ytdeklaration i åtta steg

Steg 1 till 4 görs för varje modell och ytskiktstyp. Steg 5 till 8 görs för hela modellen.

Källa: Ytskyddsmyndigheten, egen bearbetning av YSFS 2022:6 och YSFS 2021:2.

1. Avgränsa sortimentet. Identifiera de möbler som säljs yrkesmässigt till konsumenter och vilka möbelmodeller de tillhör. Kontrollera att varje försäljningskanal omfattas, inklusive e-handel och plattformar där handlaren är säljare.
2. Bestäm exponerade ytor och ytskiktstyper. Utesluta undersidan enligt 3 § YSFS 2022:6. Av övriga ytor som vetter mot omgivningen ska alla exponerade ytor klassas. Ytor som ligger inuti skåp och lådor ingår när de är åtkomliga för konsumenten vid normal användning. Gruppera ytor med samma ytskikt, samma tillverkningsprocess och samma ytbehandling.
3. Inhämta ytklassningsintyg. Ytklassningen görs av en ytbedömare som är certifierad enligt 5 § YSFS 2021:2. Ytbedömaren får inte själv eller närstående äga eller ha behandlat ytan enligt 6 § samma föreskrifter. Om leverantörens egen personal har behandlat ytskiktet kan personalen därför inte klassa samma yta.
4. Fastställ ytklass per exponerad yta enligt bedömningsgrunderna tjocklek, täckförmåga och jämnhet i bilaga 1 till YSFS 2021:2. Ytklassen anges med en bokstav mellan A och G.
5. Bestäm lägsta ytklass för möbeln enligt ekvation (1) i avsnitt 5.1.
6. Upprätta dokumentation och ytdeklaration enligt avsnitt 7. Dokumentationen ska kunna visa vilket intyg som ligger till grund för varje ytklass.
7. Fäst och publicera deklarationen före köp. Deklarationen ska vara fäst på möbeln enligt 5 § YSFS 2022:6 och tillgänglig digitalt före köp enligt avsnitt 9.
8. Följ upp giltighet och förändringar. Ett ytklassningsintyg gäller i tio år eller till dess att ytan förändras, beroende på vilket som inträffar först (8 § YSFS 2021:2). Handlaren ska kontrollera intygets giltighet vid varje ny leverans och ersätta deklarationen när en yta har förändrats.

5.1 Bestämning av lägsta ytklass

Föreskrifterna kräver att ytdeklarationen anger den lägsta ytklassen på framsidan när en möbel har flera ytor med olika ytklass. Eftersom ytklasserna ordnas från A som bäst till G som sämst, motsvarar den lägsta ytklassen det högsta värdet när varje klass ges ett index. Om klasserna A till G ges index 1 till 7 blir lägsta ytklass det högsta indexet bland de exponerade ytorna enligt ekvation (1).

$$y_m = \max_{i \in I_m} y_i, \quad y \in \{1, \dots, 7\} \quad (1)$$

Där y_i är ytklassens index för exponerad yta i och I_m är mängden exponerade ytor på modell m . Exempel 1 i avsnitt 13 visar tillämpningen. Om en möbel till exempel har ytor i klass A, B och C ska ytdeklarationen ange C på framsidan, även om de övriga ytorna har högre klass.

6 Ytklassning enligt YSFS 2021:2

Ytklassningen i YSFS 2021:2 gäller ytskiktets skydd och bedöms på tjocklek, täckförmåga och jämnhet enligt bilaga 1. Tabell 2 visar ytklasserna med allmänna beskrivningar. Beskrivningarna är en översikt och ersätter inte bilaga 1, som är avgörande vid bedömningen.

Tabell 2. Ytklasser enligt 3 § YSFS 2021:2, med allmän beskrivning

Ytklass	Benämning	Allmän beskrivning
A	Fullgott skydd	Ytskiktet uppfyller samtliga bedömningsgrunder, tjocklek, täckförmåga och jämnhet, utan anmärkning.
B	Gott skydd	Ytskiktet uppfyller bedömningsgrunderna med endast mindre avvikelser som inte påverkar skyddet i övrigt.
C	Godtagbart skydd	Ytskiktet uppfyller bedömningsgrunderna i huvudsak. Avvikelseerna är begränsade i omfattning.
D	Visst skydd	Avvikelse förekommer i en eller flera bedömningsgrunder. Skyddet är påtagligt men ojämnt.
E	Begränsat skydd	Avvikelse förekommer i flera bedömningsgrunder. Skyddet täcker bara delar av ytan.
F	Bristfälligt skydd	Ytskiktets täckförmåga eller tjocklek är otillräcklig i betydande delar av ytan.
G	Dokumenterat skydd saknas	Ytskikt saknas eller kan inte dokumenteras. Ytan saknar därmed dokumenterat skydd.

Källa: 3 § YSFS 2021:2. Beskrivningarna är myndighetens sammanfattning.

6.1 Ytbedömaren och intyget

Ytbedömaren utfärdar ett ytklassningsintyg enligt 7 §. Intyget ska innehålla uppgift om ytans placering, area, lutning, väderstreck och ytklass. För möbler tolkar myndigheten kraven så att placering avser den exponerade ytans läge på möbeln, area avser ytans storlek i kvadratmeter och ytklass avser klassen enligt tabell 2. Lutning anges för horisontella och vertikala ytor. Väderstreck är inte relevant för möbler och anges som ej tillämpligt. Myndigheten bedömer att detta är en tolkning som följer av föreskriftens syfte och inte av dess ordalydelse.

Ett intyg gäller i tio år från utfärdandedagen eller till dess att ytan förändras, beroende på vilket som inträffar först (8 §). För möbler innebär det att en ändring av ytskiktets material, ytbehandling, färgsättning eller tillverkningsprocess normalt innebär att intyget inte längre gäller för den ändrade ytan.

6.2 Övergångsbestämmelser för ytbedömare

Enligt YSFS 2025:1 får ytbedömare som certifierats före 2025-04-01 fortsätta att utföra ytklassning till och med 2027-03-31. Handlaren ska kontrollera att ytbedömarens certifiering är giltig vid utfärdandet av intyget, och det är ytbedömarens certifiering som avgör, inte handlaren bedömning av kompetensen.

7 Dokumentation per styck och per modell

Dokumentationen ska kunna visa att varje ytdeklaration bygger på ett giltigt intyg och att deklarationen följer möbelns faktiska utförande. Tabell 3 visar vilka uppgifter som behöver dokumenteras per styck och per modell. Uppgifter som gäller hela modellen behöver bara finnas en gång, medan uppgifter som kan variera mellan partier ska kunna spåras till varje styck.

Tabell 3. Dokumentation per styck och per modell

Uppgift	Per styck	Per modell
Modellbeteckning och artikelnummer	Ja	Ja
Partinummer eller tillverkningsdatum	Ja, när ytskiktet varierar mellan partier	Lista över partier
Ytskiktstyp per exponerad yta	Hänvisning	Ja
Ytklass per exponerad yta	Hänvisning	Ja
Lägsta ytklass	Ja	Ja
Ytklassningsintygets nummer och utfärdandedatum	Hänvisning	Ja
Intyget gäller till	Beräknas	Ja
Ytbedömarens certifieringsnummer	Hänvisning	Ja
Datum för upprättande av ytdeklarationen	Ja	Ja
Digital version och datum för publicering	Ja	Ja

Källa: 2 § och 7 § YSFS 2021:2 och 2 § YSFS 2022:6 samt myndighetens tolkning.

7.1 Dokumentation per styck

Per styck behöver handlaren kunna visa vilken modell och vilket parti en möbel tillhör. Om ytskiktet är detsamma i alla partier räcker artikelnumret. Om ytskiktet ändras under produktionen, till exempel vid byte av lacksystem eller leverantör, ska partinumret anges så att rätt ytdeklaration kan kopplas till rätt styck. Handlaren ska inte sälja en möbel med en ytdeklaration som avser ett annat parti.

7.2 Dokumentation per modell

Per modell ska handlaren ha en samlad redogörelse för modellens ytskiktstyper, de intyg som ligger till grund för klassningen och den lägsta ytklass som deklarationen anger. Redogörelsen är grunden för ytdeklarationen och bör följa modellen under hela livscykeln. Vid en modelländring ska handlaren kontrollera om ytklassningen fortfarande gäller och uppdatera redogörelsen.

Handlaren ska spara dokumentationen i minst tio år efter att den sista möbeln av modellen såldes. Tiden räknas från försäljningen och inte från intyget, eftersom konsumenten kan behöva kontrollera deklarationen även när intyget har gått ut.

8 Kostnadsmodell för ett sortiment

Kostnaden för ytdeklarerationer består av en fast del per modell och en rörlig del per möbel. Den fasta delen omfattar ytklassningsintygen och modellregistreringen. Den rörliga delen omfattar den ytdeklareration som följer med varje möbel. Myndigheten uppskattar den rörliga delen till cirka 25 kronor per möbel, vilket är en uppskattning och inte ett fast belopp.

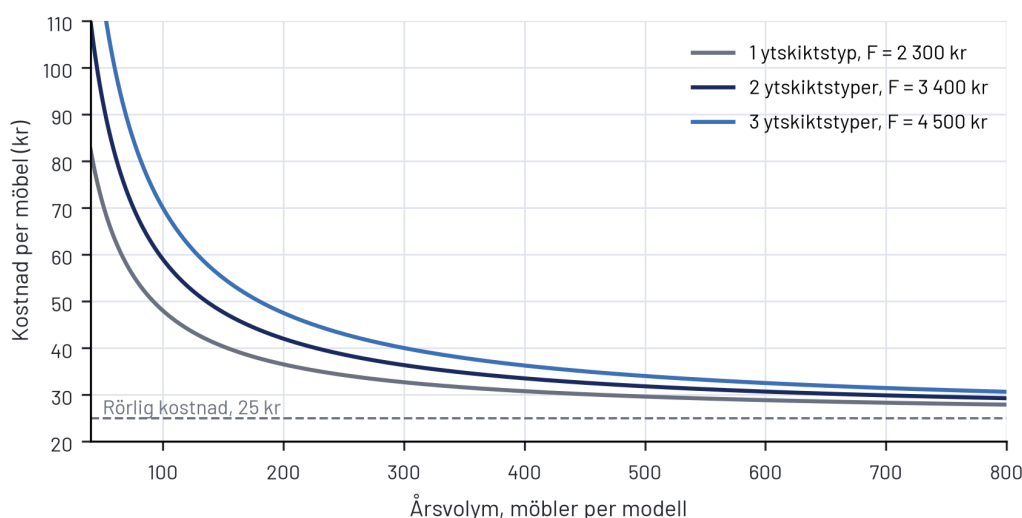
Den fasta kostnaden för modell m beräknas enligt ekvation (2). Konstanterna a och b är antaganden för exemplet i avsnitt 8.1 och ska ersättas med handlarens egna offerter. Den totala kostnaden per modell och den kostnad per möbel som följer av den beräknas enligt ekvation (3).

$$C_m = F_m + c_v \cdot n_m, \quad F_m = a + b \cdot s_m \quad (2)$$

$$k_m = \frac{C_m}{n_m} = \frac{a + b \cdot s_m}{n_m} + c_v \quad (3)$$

Där a är grundkostnaden per modell, b är kostnaden per ytskiktstyp, s_m är antalet ytskiktstyper, n_m är årsvolymen i antal möbler och c_v är den rörliga kostnaden per möbel. Ekvation (3) visar att kostnaden per möbel minskar med volymen, eftersom den fasta delen fördelas på fler möbler. Den rörliga delen är konstant, och den utgör en nedre gräns för kostnaden per möbel. Figur 2 visar sambandet för tre modeller med olika antal ytskiktstyper.

Figur 2. Kostnad per möbel som funktion av årsvolym för modeller med ett, två och tre ytskiktstyper

Källa: egen beräkning med antagna värden för a och b . Den streckade linjen visar rörlig kostnad, 25 kronor.

8.1 Exempel på ett sortiment med tio modeller

Ett exempel med tio modeller visar hur kostnaden kan beräknas för ett sortiment. Antagandena är att grundkostnaden per modell är 1 200 kronor, att kostnaden per ytskiktstyp är 1 100 kronor och att den rörliga kostnaden är 25 kronor per möbel. Modellerna och volymerna är fiktiva och används endast för att illustrera beräkningen. Tabell 4 visar resultatet.

Tabell 4. Kostnad per modell och för sortimentet, exempel

Modell	Ytskiktstyper (s)	Årsvolym (n)	Fast kostnad F (kr)	Kostnad per möbel k (kr)
M-01 Bokhylla, öppen	2	420	3 400	33,10
M-02 Skänk med dörrar	3	260	4 500	42,31
M-03 Matbord	2	180	3 400	43,89
M-04 Stol, massivt trä	2	640	3 400	30,31
M-05 Stol, lackerad	3	310	4 500	39,52
M-06 Soffbord	1	150	2 300	40,33
M-07 Sängram	2	95	3 400	60,79
M-08 Byrå	3	120	4 500	62,50
M-09 Hyllmodul, enkel	1	780	2 300	27,95
M-10 Skrivbord	2	205	3 400	41,59
Sortiment		3 160	35 100	36,11

Källa: egen beräkning enligt ekvation (2) och (3). Sortimentets kostnad per möbel är viktad enligt ekvation (4).

För sortimentet gäller ekvation (4). Den totala kostnaden är summan av de fasta kostnaderna och de rörliga kostnaderna för alla modeller, 114 100 kronor per år. Fördelat på 3 160 möbler blir den viktade kostnaden 36,11 kronor per möbel. Det enkla medelvärdet av kostnaderna per modell blir 42,23 kronor, och skillnaden beror på att modellerna har olika volym. Myndigheten rekommenderar att den viktade kostnaden används vid jämförelser.

$$\bar{k} = \frac{\sum_m C_m}{\sum_m n_m} \quad (4)$$

Kostnaden per möbel varierar mellan 27,95 kronor för M-09 och 62,50 kronor för M-08. Den lägre kostnaden för de stora volymerna visar att ytdeklarationen är mest kostnadseffektiv för sortiment med många möbler per modell. Den rörliga delen står för 69 procent av den totala kostnaden i exemplet, vilket innebär att den fasta delen är den som handlaren kan påverka mest genom färre ytskiktstyper per modell.

8.2 Hur kostnaden kan minskas

Det finns tre sätt att minska den fasta kostnaden per möbel. Det första är att använda färre ytskiktstyper per modell, eftersom varje ytskiktstyp ger en egen klassning. Det andra är att samla modeller med samma ytskikt i en gemensam klassning när ytorna är identiska och kan dokumenteras som sådana. Det tredje är att låta klassningen göras i samband med ordinarie produktionsmätningar, så att intyget inte behöver begäras separat. Handlaren bör välja den lösning som ger lägst total kostnad utan att försämrå dokumentationen.

9 Digital presentation i e-handel

Föreskrifterna kräver att ytdeklarationen är fäst på möbeln, enligt 5 § YSFS 2022:6. I e-handel finns ingen fysisk möbel vid köpet, och kravet måste därför tolkas så att konsumenten får motsvarande information innan köpet. Myndigheten bedömer att ytdeklarationen ska vara tillgänglig på produktsidan, i samma kanal som köpet genomförs, innan konsumenten lägger möbeln i varukorgen. Deklarationen får inte bara finnas i leveransen.

För att uppfylla kravet bör den digitala presentationen innehålla lägsta ytklass i anslutning till priset, en länk eller ett utfällbart avsnitt med ytklass för varje exponerad yta och en digital version av ytdeklarationen som kan sparas eller skrivas ut. Informationen ska vara läsbar som text och inte enbart som bild, så att den kan tolkas av hjälpmedel som skärmläsare. Det innebär också att samma uppgifter ska finnas i den fysiska ytdeklarationen som följer med leveransen.

Vid försäljning via en plattform som förmedlar köp mellan olika säljare är det den säljare som säljer yrkesmässigt som ansvarar för ytdeklarationen. Plattformen ska inte vara ensam ansvarig, men plattformens villkor ska tydligt ange vilka säljare som är yrkesmässiga och vem som tillhandahåller ytdeklarationen. Myndigheten bedömer att en säljare som inte kan visa att möbeln har ytdeklaration inte bör erbjuda möbeln till konsumenter.

9.1 Vad som kontrolleras i tillsynen

Vid tillsyn av digital presentation kontrollerar myndigheten att ytdeklarationen finns på produktsidan före köp, att lägsta ytklass går att läsa utan att konsumenten behöver lämna sidan, att uppgifterna är tillgängliga som text och att versionen stämmer med den fysiska deklarationen. Brister i en av dessa delar kan leda till föreläggande enligt tillsynsreglerna.

10 Undantag och gränsfall

Avsnittet beskriver situationer där det kan vara oklart om föreskrifterna gäller eller hur de ska tillämpas. Bedömningen i varje fall bygger på föreskrifternas syfte och på de definitioner som anges i avsnitt 3.

10.1 Begagnade möbler

Begagnade möbler som säljs mellan privatpersoner omfattas inte, enligt 6 §. En handlare som köper in och säljer begagnade möbler yrkesmässigt omfattas däremot av föreskrifterna. Om möbeln har klassats tidigare kan ett befintligt ytklassningsintyg användas, men bara om det fortfarande gäller och om ytan inte har förändrats genom renovering, ommålning eller lackning.

10.2 Renovering och ytförändring

Om handlaren eller en verkstad renoverar en möbel genom att slipa, lacka, måla eller byta ytskikt, är ytan efter åtgärden en ny yta. Ett befintligt intyg gäller inte längre för den ytan, och en ny ytdекlaration krävs före försäljningen. Myndigheten bedömer att samma gäller när ytskiktet har slitits så att skyddet har förändrats väsentligt, även om ingen åtgärd har vidtagits.

10.3 Ytor mot vägg och mot annan möbel

En yta som normalt står mot vägg eller mot en annan möbel vid användning är inte alltid en exponerad yta. Myndigheten bedömer att en yta räknas som exponerad om den är åtkomlig för konsumenten vid normal användning, även när den inte är synlig från rummet. Baksidan på en skänk som står mot vägg räknas därför inte som exponerad, medan en baksida som är åtkomlig från rummet, till exempel på en rumsavdelare, gör det. Gränsfall ska dokumenteras och bedömas på samma sätt för alla modeller av samma typ.

10.4 Textilier och lösa delar

Textilt klädsel, dynor och löstagbara överdrag är ytor av textil och inte ytskikt i den mening som YSFS 2019:4 ger begreppet, eftersom de inte är avsedda att skydda underlaget. De omfattas därför inte av ytklassningen om de inte har ett skyddande ytskikt. Om ett textilt material behandlas med ett skyddande ytskikt, till exempel en impregnering, ska ytskiktet klassas. Myndigheten bedömer att gränsen i det enskilda fallet bör stämmas av med ytbedömaren.

10.5 Glas, metall och spegel

Glas och metall har ytor, men ytklassningen gäller ytskiktet och inte materialet. En glasskiva utan skyddande ytskikt har därför ingen ytklass i denna mening, medan en lackerad metalldel ska klassas. En spegel har en yta, men spegelbilden är inte en yta. Ytklassningen gäller spegelns yta, det vill säga den belagda glasytan, och inte bilden i den.

10.6 Demonstrationsmöbler och prototyper

En utställningsmöbel som säljs till konsument omfattas av föreskrifterna på samma sätt som en ny möbel. Det gäller även en prototyp eller en möbel som säljs som outlet, om den säljs yrkesmässigt. Att möbelen är utställd eller har skadats i transport ändrar inte skyldigheten, men en skada kan innebära att ytan har förändrats och att en ny klassning behövs.

10.7 Uthyrning

Föreskrifterna gäller försäljning, och uthyrning av möbler omfattas inte av 1 §. Myndigheten bedömer att uthyrning som är ett alternativ till köp kan omfattas om avtalet i praktiken innebär en överföring av möbelen till konsumenten. Det avgörs i det enskilda fallet, och handlaren bör i tvivelsfall tillhandahålla ytdeklarationen.

11 Förhållandet till konsumentregler i övrigt

Ytdeklarationen är en uppgift om möbelns ytskydd. Den är inte ett avtalsvillkor och ändrar inte konsumentens rättigheter vid fel i varan. En möbel som har en hög ytklass kan fortfarande vara felaktig i förhållande till köpeavtalet, och en möbel med en lägre ytklass kan vara felfri om den uppfyller vad som avtalats. Föreskrifterna om ytdeklaration är ett komplement till de allmänna konsumentreglerna om information och marknadsföring.

Den myndighet som ansvarar för konsumentskyddet bedömer om informationen i övrigt är tillräcklig, och den bedömningen görs oberoende av Ytskyddsmyndighetens tillsyn. Vid distansförsäljning gäller dessutom de allmänna regler som ställer krav på information före avtal. Handlaren bör därför se ytdeklarationen som ett komplement till den övriga produktinformationen och inte som en ersättning för den.

Om en konsument saknar ytdeklaration vid köpet bör den första kontakten vara med handlaren. Myndigheten lämnar inte råd i enskilda ärenden, men kan ta emot anmälningar om att en möbel saknar ytdeklaration i strid med 2 § YSFS 2022:6. Konsumenten kan också be handlaren om ytklassningsintyget, som ska kunna visas enligt dokumentationen i avsnitt 7.

12 Kontrollista

Checklistan används för intern kontroll före försäljning och vid varje ny modell. Svaret "nej" på en punkt innebär att ytdeklarationen inte är klar för publicering.

- Är möbelns försäljning yrkesmässig och sker den till konsument (1 §)?
- Är undersidan utesluten från klassningen (3 §)?
- Har alla exponerade ytor klassats, och har ytor med samma ytskikt grupperats?
- Har ytklassningsintyg inhämtats från en ytbedömare som är certifierad vid utfärdandet?
- Har ytbedömaren kontrollerat att hon eller han inte själv äger eller har behandlat ytan (6 § YSFS 2021:2)?
- Är lägsta ytklass bestämd och angiven på deklarationens framsida (4 § YSFS 2022:6)?
- Är ytdeklarationen fäst på möbeln, utan att fästas på en yta som omfattas av den (5 §)?
- Finns ytdeklarationen på produktsidan före köp, som text, och stämmer den med den fysiska versionen?
- Är intygets giltighetstid kontrollerad, och finns en plan för ersättning när ytan förändras (8 § YSFS 2021:2)?
- Finns dokumentationen per styck och per modell, och sparas den i minst tio år?

13 Tillämpningsexempel

Exempel 1. Bokhylla med tre klassade ytor

En öppen bokhylla i modell M-01 har tre exponerade ytskiktstyper. Framsidan är klassad till ytklass A, sidorna till ytklass B och hyllplanen inuti till ytklass C. Undersidan är utesluten enligt 3 § YSFS 2022:6, och baksidan är inte exponerad eftersom den står mot vägg. Index blir 1, 2 och 3, och enligt ekvation (1) är lägsta ytklass det högsta indexet, alltså 3, vilket motsvarar C. Ytdeklarationen ska därför ange C på framsidan, med en förteckning över ytklasserna för respektive yta.

Exempel 2. Möbel i e-handel utan ytdeklaration

En konsument hittar en matgrupp i en e-handelskanal. Produktsidan visar ett pris och en bild, men ingen ytdeklaration. Handlaren kontrollerar i sin dokumentation och finner att modellen har ett ytklassningsintyg som gäller till 2034. Handlaren lägger till lägsta ytklass och en länk till den digitala ytdeklarationen på produktsidan och publicerar den innan produkten återigen erbjuds till försäljning. Samtidigt kontrollerar handlaren att leveransens fysiska ytdeklaration är samma version.

Exempel 3. Ändrad lack i ett parti

En leverantör byter lacksystem mitt i en produktionsomgång. Partiet före bytet har ytklass B, och partiet efter bytet har ytklass C enligt en ny klassning. Handlaren kan inte använda samma ytdeklaration för båda partierna. Partinumret ska därför anges i dokumentationen, och varje styck ska kopplas till rätt deklaration. Ytdeklarationen för det nya partiet ska ange ytklass C på framsidan.

Ordlista

Ordlistan kompletterar tabell 1 med begrepp som används i praktiken men som inte är definierade i föreskrifterna.

- Artikelnummer: handlarens eller leverantörens nummer för en säljbar variant av en modell, till exempel med en annan färg.
- Partinummer: identifierar en avgränsad produktionsomgång där ytskiktet är detsamma.
- Ytskiktstyp: en typ av ytskikt med egen tillverkningsprocess och egen ytbehandling. Varje ytskiktstyp klassas separat.
- Ytförändring: en åtgärd som ändrar ytskiktets material, ytbehandling eller skyddsfunktion så att ett befintligt intyg inte längre gäller.
- Glansenhet (GU): måtenhet för glans vid 60 grader. Används inte i ytklassningen av möbler men förekommer i andra mätningar.
- Plattform: en digital tjänst som förmedlar köp mellan olika säljare, där det avgörs vem som är yrkesmässig säljare.
- Sortiment: alla modeller som en handlare säljer vid en viss tidpunkt, och som ingår i kostnadsberäkningen i avsnitt 8.

Referenser

- Ytskyddsmyndigheten (2019). Föreskrifter och allmänna råd om skydd av ytor (YSFS 2019:4).
- Ytskyddsmyndigheten (2021). Föreskrifter om ytklassning (YSFS 2021:2). Ändrade genom YSFS 2025:1.
- Ytskyddsmyndigheten (2022). Föreskrifter om ytklassning vid försäljning av möbler (YSFS 2022:6).
- Ytskyddsmyndigheten (2023). Vägledning 2023:2. Bestämning av ytans undre gräns, 4:e reviderade upplagan. YSM 2022/0941.
- Ytskyddsmyndigheten (2025). Rapport 2025:1. Ytan och djupet. En gränsdragning. YSM 2024/0102.
- Ytskyddsmyndigheten (2025). Remissvar över promemorian Förenklad hantering av möbler i offentlig upphandling. YSM 2025/0851.
- Ytskyddsmyndigheten (2026). Rapport 2026:2. Ytläget 2026. Lägesrapport om skyddet av ytor i Sverige. YSM 2026/0231.
- Holmgren, M. (2021). Ytklassning av sammansatta möbelytor. Nordisk tidskrift för ytbehandling, 38(4), s. 112 till 127.